

Nro. L W O W S K I E 23.
 TYGODNIOWE WIADOMOSCI.

W Sobotę dnia 28go Kwietnia R. 1787.

Doniesienie.

Gdy w Cyrkularnym mieście Zamocisku institut ubogich już zupełnie wprowadzony jest; więc Nayiasniejszy Maiestat przez Naywyższy Dworski Dekret od 17 Marca rozkazać raczył, aby Zamoykiemu Kreifauptmannowi, tamteyszemu Duchowienstwu, i mieszczanom, iż do uskutkowania tak zbawiennego rozporządzenia wszelką staranność przykładali naywyższe ukontentowanie oznaymione było. Co się zatym ninieyszemi do publiczney wiadomości podaie. Dań w Lwowie dn. 12 Kwietnia 1787.

Rozmaite Wiadomości.

Z Wiednia: Nayiasniejszy Monarcha przez Dworski Dekret od 24 Lutego, i 11 Kwietnia rozporządzić raczył: ze tuteyszym Drukarzom wolno jest manuskrypt przed otrzymanym *Admittitur* wydrukować, i zatym drukowane dzieło do Cenzury podać. Dla zapobiegania jednak, aby takie dzieło, które przed otrzymanym *Admittitur* drukowane, i potym od Cenzury odrzucone było, między ludzi nie przyшло, to się przepisuie: Gdy

dzieło iakie pierwey drukowane, potym do Cenzury podane, od niey *Admittitur* nie otrzymuie; tedy ten, który takowe dzieło do Cenzury przyniośł za onegoż wydanie w kraiu tak odpowiaść będzie obowiązany; że w każdym razie bez dalszey Inkwizycyi, gdziekolwiek takowe dzieło znajduje się, 50 Zł. r. zapłacić musi. Nay. Maiestat JPana Jana de Zephyris C. Krol. Konfilyiarza Dworskiego i dawniey taynego Sekretarza kabinetowego dla iego zasług do Baronostwa bezpłatnie promowować raczył. Z *Schemnitz* pod dniem 9 Kwietnia donoszą: że sławny wiekiem, i cnota, IX *Munnich* Iubileusz dostąpionego w Kapłaństwie roku pięcdziesiątego wspaniale obchodził. Krewny iego Jozef *Munnich* Proboszcz, w bliskim gornym miasteczku *Duila* miał kazanie o godności Kapłaństwa. Po odprawionym nabożeństwie, które z zaśpiewaniem *Te Deum* zakończyło się, powtarzał ow starzec lat już 80 mający, Ceremonie zaślubienia pary iedney już 52 lat w małżeństwie zostaiącey. JPan naywyższy komorny Hrabia de *Colloredo* zaprosił owego starca na obiad

procz

procz wielu innych Xięży, i przyiaciół Solenizanta. Obywatele zaś złożyli się na obchodzenie pamiątki owego dnia, ktorego ta stara para pierwszy raz ślub wzięła. W Bruxelii najwyższe rozporządzenie publikowane było, przez ktore Prowincye Niderlandckie na 9 Cyrkułów, i każdy Cyrkuł na czwerci podzielonym został. Zarządza Cyrkułem Kreisauptman, ktorego powinność, i władza, w tym że rozporządzeniu wyznaczona jest. Cyrkuły zaś są te: 1) Cyrkuł *Bruxelski*, 2) *Antwerski*, 3) *Gentski* 4) *Brugski*, 5) *Donnigski*. 6) *Monski*, 7) *Namurki*, 8) *Luxemburski* 9) *Limburki*. To nowe rozporządzenie od 2 Kwietnia uskutkowane zostało.

Z Włoch: z *Bologna* donoszą o zasłęcy dn. 2 Kwietnia śmierci uczynego *Exjezuity*, *D. Francesco Clavigero*, ktorego dzieła na różne języki przetłumaczone, Dzieła Mexykańskie bardzo oświecały. Dnia 3 Kwiet. przybył do *Liworny* Szwedzki okręt. Przyszedł był z *Algieru* i przywiósł 40 Neapolitańskich poddanych, ktore Krol. Imsć z tamtejszey niewoli wykupił. Rzymski Sekretarz koronny wydał do wszystkich cudzoziemskich Ministrów w *Rzymie* zostających pismo, w którym postępek Nuncyusza w *Bruxellii*, i zgoła Dworu Papieskiego wymówką poprawić stara się. Dla pobudzenia Neapolitańskich Konsulów, aby chętnie i wiernie Krolewskim poddanym pomagali, i ich handel powiększyli, Krol Imsć rozkazał, aby co rok 1500 *Ducati* z Biskupstw, i Probstw

wybijano, ktore na części od 150 aż do 200 *Ducati* podzielone owym Konsulom w nadgodę dane będą, ktore tym staraniem naybardziej popitali się.

Z *Francyi*: Podług listow z *ParYZa* pisanych ma rzecz być pewna, że Krolowa Iemśc tego lata do *Bruxelii* pojedzie. *Monseur* na ten czas do *Cherbourg* ma iechać, *Hrabia d'Artois* nawidzić będzie cudze kraie. *Ministerium* traktuje z młodym Xiążęciem z *Kochinchina*, i obiecuie mu potrzebną pomoc. Xiąże żąda tylko 700 ludzi, ale *Ministerium* da mu 800 i nominuie te osoby, ktorym ta wyprawa zlecona będzie. Dnia 28 *Marca* powszeczne zgromadzenie *Notables* miane było. *Monseur* i *Hrabia d'Artois*, tak, iak wszyscy inni Xiążęta krwi Krolewskiej na nim znajdowali się. Generalny Kontrolor przeczytał trzecią część swojego Projektu ściągającą się do dobr kameralnych, ktore *Bureaux* teraz na uwagę wzięły.

Z *Anglii* wiadomo: że *JP. Howard* Angielczyk swoim kosztem wszystkim po cudzych krajach znaydujące się więzienia nawiedził, opisał, i powrociwszy do *Anglii*, podług uczynionego wyboru tamtejsze więzienia reguluie. Narod chciał mu za to posąg wystawić, ale on tego żadną miarą nie dopuścił, więc robi się teraz metal na jego honor, na ktorym z iedney strony napis jest: *The People of Britain to the Visiter of Prisons*. Narod *Britanii* nawiedzacemu więzienia. Na drugiey stronie napis wyięty jest z mowy *Xe-*

nosenta na *Agesiliusza* pifaney:,, Nie chciał mieć pożąga, lubo wiele żądało, aby na jego honor ieden mu wystawić mogli, ale przez swoje nieustanne usiłowanie o dobro ludzi, wystawił sam sobie pamiątkę swego umysłu.

Z Hiszpanii: do portow pod *Kadix Malaga i Korrinna* w miesiącach Styczniu, Lutym i Marcu, wielu okrętow bogato ładowanych z Połnocney Ameryki przybyło. Złoto srebro, Koszenilla, Indigo, Salsepariel, Kakao, i tutiun były większą częścią ładunku. Ieden z tych okrętow przywiósł 25 funtow nowego metalu *Platina* zowiącego się, i do tych czas w Europie rzadkiego. Metal ten, który w gorach kopalnych *Choko* w *Peru* w *Santa Fe* i w *Potosi* w znaczney wielości jest w piasku na kształt płaskich ziarn znajduie się, koloru jest czarno-srebrnego, z tąd Hiszpany one *Platina* czyli małe srebro nazywają. Zaraz z początku był odrzucony, iakoby złoto w mieszaniu z nim nieczyste się stało, wystrzegano się nawet w miejscach gdzie wielu tego jest, złoto z rzek wybierać, i gdy po uczynionych experimentach postrzeżono, iż się z każdym metalem łatwo mieszać daie, i wagę powiększa, obawiając się, aby złoto niebyło zfałszowane, surowo zakazano, aby ten metal z Ameryki nie był wyprowadzony. Z tąd też pochodzi, że do tych czas w Europie osobliwością był; Chymia dla tego mało experimentow czynić mogła, aż pewnemu Niemieckiemu szlachcicowi, który jeden z uczeńszych jest Chy-

mistów, udało się, iż wiele z tego metalu otrzymał. Staranność jego odkryła nam własności *Platiny*, iż się z każdym metalem łatwo mieszać i samoprzez się kuć się daie, że tak iak złoto do haftowania, cienkich robot, naczyn używana być może. Żelazo z nią mieszane rdzy nie nabiera. Gdy Hiszpania pozwoli ten tam daremno leżący metal wywozić, nowy i obfity ma sposob z bogacenia się.

Z Lipska: Po wielu miejscach mocno teraz zatrudniają się uprawą pokrzywy większey parzącey, która bardzo skuteczna jest do krwi czyszczenia. Sieją ją nawsi około domow przy murze, suszą ją potym i trzecią iey część przymieszawszy do dwóch części siana, koniom i krowom dają. Przez co nietylko od zarazy bezpiecznemi stają się, ale też masło z krow tym sposobem karmionych żółte jest.

Z Wiednia: W tymże mieście została nauczycielka imieniem *Marya Koberwein*, która wynalazła sposob, razem zwyczajnemi 5. drotami dwie pończochy robić i inne rzeczy, iako to nocne czapki, kamizelki, rękawiczki, i t. d. iednego czasu po parze dziergać. Można się tego sposobu u niej w krotkim czasie uczyć. Oszczędność czasu, i same ukontentowanie, iż iednego czasu zamiast, na przykład, iedney pończochy. para się zrobiła, mocno zalecają ten sztuczny wynalazek.

Z Warszawy dn. 18. Kwietnia: Wiadomości z *Kaniowa* są następujące:

ce Od dnia 26. Marca do dnia 4. Kwietnia przybywali Koleyno, dla uczynienia attencyi Krolowi Imci rózni Panowie Rossyjscy ze Dworu Imperatorowey Ieymci Rossyjskiej, iedni od teyże Monarchini przyesyłani, drudzy z własney chęci przyjezdziący, iako to: JJPP. *Romanzow* Generał Leytnant Woytk Rossyjskich, *Szuwatow* Senator i Prezydent w wielu Dykasteryach, *Neledyński* Generał Major, *Szuwatow* i *Koczubey* Kamerjunkrowie. także JJ. PP. Hrabia *Stachelberg* Ambassador, *Bezborodko* Konzyliarz tajny, *Lewaszow* i *Strakałow* Generał Majorowie. Wzajemnie zaś, od boku JK Mości iezdzili do *Kiowa* Imć Xiądz Biskup *Naruszewicz*, IP. *Plater* Starosta Inflantski. Imperatorowa Ieymć ozdobiła orderem S. Katarzyny Ieymć Panią Mniszchową Marszałkową W. Kor. samego JP. Marszałka W. Kor. i Xięcia Imci Podskarbiego W. Litt Tabakierkami z Portretem swoim, a I. X. Biskupa *Naruszewicza* Krzyżem i Pierścieniem bogatemi udarowała. W dzień 4. 5. i 6. Kwietnia obchodzone były obrządki Wielkotygniowe, na których Krol Imść przykładnie był przytomnym.

Z: Lwowa: Cesarz Imść dnia 22 o godzinie 3 po południu szczęśliwie z Zamościa do Lwowa powrocił. Wieczorem nawiedził Monarcha dniem wprzod przybyłego J. O. Xiążęcia Imści *Czartoryńskiego*, iako też dnia 23 rano Gubernatora Hrabie de *Brigido*. Dnia 24 oglądał Akademię, i tego dnia Xiążęta Ichmści de *Ligne* i *Poniatowski* ktorzy z *Kiowa* tu przybyli, honor

mieli Nayiaśnieyszemu Panu prezentować się.

Z Barbaryi: Listy z *Algieru*, i z *Hiszpanii* donoszą że pełnomocny Minister Hiszpański, Hrabia *d'Expilly* po swoim powrocie bardzo oziębłe od *Deia* był przyjęty, i z uwolnieniem Hiszpańskich niewolników, co iego poselstwa było zamiarem, nic niewskorał. Listy z *Algieru* od 14 Marca przydają, że Hrabia *d'Expilly* już wyjechał. z tego miasta dla powrocenia do Hiszpanii. *Dei* surowiey obchodzi się z chrześcianinami iak pierwey, wysłał już iedną część swoich korzarow, i pozostałym rozkazał aby dnia 1 Kwietnia na morze wyszli. Neapolitański zaś minister JP. *Thomas* pokoy zawarł na trzy miesiące z *Deim*. Ten okrutnik i wielki Chrześcian nieprzyiaciel wszelkimi siłami na wojnę gotuje się.

Przywóz i Cena zboża

w Lwowie w Kwietniu 1787.

Dni	Pszenica		Żyto		Jęczmień.	
	kor.	zł.gr.	kor.	zł.gr.	kor.	zł.gr.
22	14	20	21	15 14	—	—
23	16	20	42	15 14	18	13
24	54	20	60	15 14	90	13
25	30	20	42	15 14	24	13

Dni	Owies		Hreczka		Jagły	
	kor.	zł.gr.	kor.	zł.gr.	kor.	zł.gr.
22	28	8 15	—	—	—	—
23	30	8 15	24	12 15	—	—
24	42	8 15	30	12 15	—	—
25	36	8 15	25	12 15	—	—